

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาของไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก เพื่อให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือกระทำจึงจะเกิดทักษะดังกล่าว ซึ่งเดิมครูจะเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะจากการท่องจำและครูเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนทั้งหมด ทำให้เด็กไม่สามารถที่จะคิดหรือแสดงออกได้มากนัก รูปแบบการเรียนการสอนปัจจุบันนี้จึงได้เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ซึ่งผลจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานและทักษะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันขาดความมั่นใจและความกล้าแสดงออก จนอาจส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นปมด้อยของตนเองได้ในอนาคตสถานศึกษามีบทบาทในการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด แต่วิธีการเรียนรู้และการจดจำมีความแตกต่างกันไป การเน้นให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ การทำกิจกรรม การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกันด้วยความสุขและสร้างสรรค์ ต้องมีการฝึกสังเกต การบันทึก การนำเสนอ หัดฟัง ฝึกการปุจฉา-วิสัชนา การตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ ทำวิจัย เชื่อมโยงความรู้ และการค้นพบตนเอง สิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 33) ได้กำหนดแนวทางการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยระบุว่าสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน พร้อมทั้งปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม รวมทั้งฝึกฝนทักษะการดำเนินชีวิตและการทำงาน ที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม ซึ่งสถานศึกษาต้องทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปในทิศทางเดียวกันจึงได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมแนะแนวขึ้น ซึ่งกิจกรรมการแนะแนวเป็นกระบวนการสำคัญที่มุ่งส่งเสริมบุคคลในทุกช่วงวัยของชีวิต โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยเรียนให้รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง

มีสุขภาพทางอารมณ์ศีลธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต อยู่ดี มีสุข สามารถพัฒนาตนและสังคมได้
เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความ
สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น
ในสังคมอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุข ประสบความสำเร็จในชีวิต และเป็นไปตามจุดหมายของ
การจัดการศึกษาที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี
มีปัญญาและ มีความสุข กรมวิชาการ (2544: 1)

กลุ่มการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ มีจินตนาการ รู้จักชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ประกอบไปด้วย 3 สาระ คือ ทักษะศิลป์
ดนตรี นาฏศิลป์ สาระการเรียนรู้ฐานนาฏศิลป์เป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มี
ความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติมุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ค้นหาศักยภาพความสนใจด้วยตนเอง มีความละเอียดอ่อน
เกิดความซาบซึ้งในศิลปะ (นาฏศิลป์) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกใน
เชิงสร้างสรรค์ พัฒนาด้วยลักษณะธรรมชาติ สามารถดัดแปลงงานศิลปะ (นาฏศิลป์) มีจินตนาการ
สุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากลอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองได้
กรมวิชาการ (2544: 18)

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดเกต
การาม พบว่าการเรียนวิชานาฏศิลป์นักเรียนบางกลุ่มมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกท่าทางทาง
นาฏศิลป์ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง แม้กระทั่งการพูดรายงานหน้าชั้นทั้งงานเดี่ยว หรืองานกลุ่ม
จะมีการเลี้ยวให้เพื่อนพูดแทน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือพูดต่อหน้าผู้อื่นและมีบุคลิกภาพเก็บ
ตัวและบางครั้งไม่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาตามมาได้และเป็น
อุปสรรคในการเรียนการสอน จึงควรรหาหาทางแก้ไข ฝึกฝนและปรับพฤติกรรม ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้
นำเทคนิคกระบวนการแนะแนวเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน ซึ่งจะมีจุดเน้น 2 อย่าง คือ
นักเรียนมีส่วนร่วม (Participatory Learning) และการออกแบบกิจกรรม วิธีการเหล่านี้จะช่วยเหลือ
ส่งเสริมและพัฒนาความกล้าแสดงออกของนักเรียน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นแนวทาง
ในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างสงบสุข

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะใช้กิจกรรมแนะแนวในวิชานาฏศิลป์เพื่อส่งเสริม
ความกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม เพื่อเป็น
แนวทางหรือเป็นพื้นฐานการปรับตัว ให้นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม และกล้าแสดงออก และมี
ความเชื่อมั่นในการกล้าแสดงออกต่อหน้าสาธารณชนได้ ตลอดจนเกิดความรู้สึภาคภูมิใจ

สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการฟ้อนรำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาในด้านความพร้อมและความกล้าแสดงออกของเด็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวในวิชานาฏศิลป์เพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษครั้งนี้มุ่งศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวในวิชานาฏศิลป์เพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ขอบเขตด้านเนื้อหา

พฤติกรรมความกล้าแสดงออก

สมมติฐานการศึกษา

นักเรียนมีความกล้าแสดงออกของตนเองมากขึ้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ในวิชานาฏศิลป์

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนในด้านการศึกษา อาชีพและสังคม โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อฝึกความกล้าแสดงออก โดยใช้กิจกรรมจำนวน 10 กิจกรรม เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ส่งเสริมความกล้าแสดงออก

กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เพิ่มพฤติกรรมกล้าแสดงออกและการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

การฝึกความกล้าแสดงออก หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกต่อบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

การกล้าแสดงด้านการพูด หมายถึง การแสดงออกซึ่งความสามารถทางภาษาในโอกาสต่าง ๆ เช่น กล่าวทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขอรื่อง ปฏิเสธ

การกล้าแสดงด้านการกระทำ หมายถึง การปฏิบัติทำทางออกมาได้อย่างมั่นใจ

การกล้าแสดงออกด้านการแสดงความคิดเห็น หมายถึง วิพากษ์และการซักถามและแสดงความคิดเห็นของตน

วิชานาฏศิลป์ หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายและแสดงภาษาท่าทาง นาฏยศัพท์ การแสดงบทบาทสมมติ การเคลื่อนไหวประกอบเพลงเพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์ท่าทาง ลีลาให้ประณีต จนเกิดความงามทางศิลปะด้านการแสดง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบผลของกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นมาที่มีต่อความกล้าแสดงออกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม จังหวัดเชียงใหม่
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียน
3. ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์แก่ทางโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved